Organizacija in tehnologija izkoriščanja gozdov in njun prispevek v realizaciji možnega poseka v zasebnih gozdovih

dr. Jurij Marenče
dr. Janez Krč
dr. Špela Pezdevšek Malovrh

Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire
Večna pot 83, 1000 Ljubljana

Realizacija možnega poseka v zasebnih gozdovih???

Majhnost, razdrobljenost.
Skromna opremljenost, usposobljenost.
Ekonomska neodvisnost, malo interesa.
Starejša mehanizacija, OVO pomanjkljiva.

Povezovanje lastnikov gozdov.
Zadruge.
Strojni krožki.
Društva lastnikov gozdov.

Raba sodobnih tehnologij.
Povezovanje lastnikov, njihovih gozdov – možnosti, racionalizacija pri izvedbi del.

POVEZOVANJA LASTNIKOV GOZDOV

- Namen – intenzivirati gospodarjenje
- Pripravljenost lastnikov za povezovanje

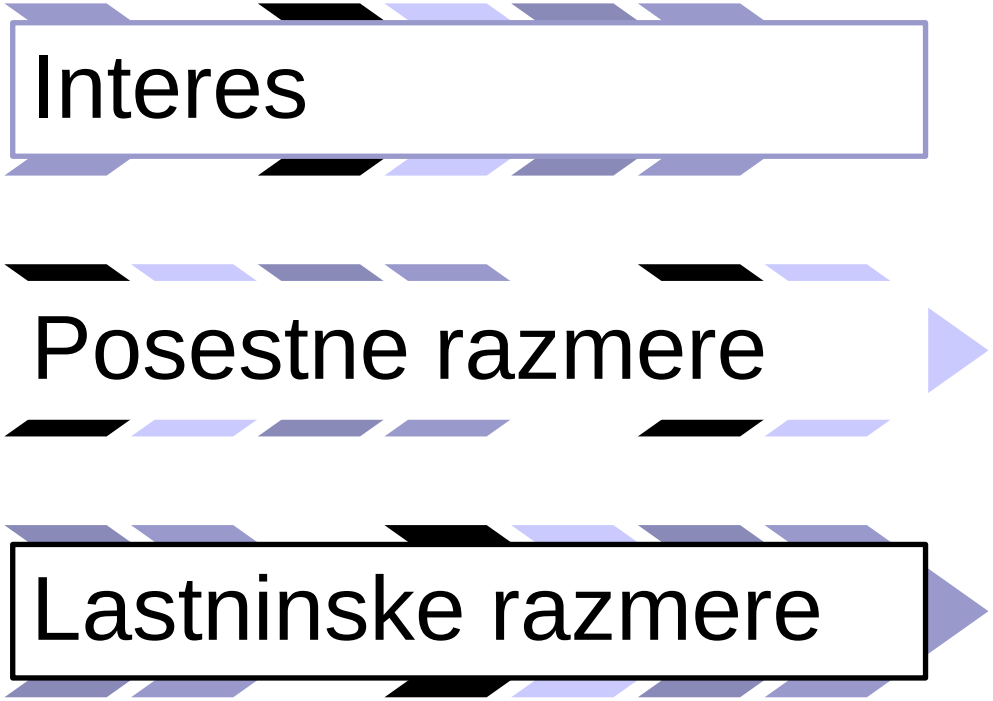

RAZLOGI ZA POVEZOVANJE

Pridobivanje sredstev za gospodarjenje (4,1)

Ug

Me

Gra

Izo

Pro

Me

Izvajanje gojitvenih in varstvenih del (3,8)

Razlogi – nepripravljenih za povezovanje:

- Premajhna površina gozda
- Ni potrebe po dohodku iz gozda
- Starost in bolezen
- Ne gospodarijo z gozdom

Posest (ha)	MŽ/posestnika
Več kot 5	1,6

Posest (ha)	MŽ/posestnika
0 do 5	1,3
5 do 10	1,4
Nad 10	1,5

Posest (ha)	MŽ/posestnika
0 do 5	1,3
5 do 10	1,6
Nad 10	1,9

Posest (ha)	MŽ/posestnika
0 do 4,9	1,8
5 do 9,9	2,1
10 do 14,9	1,9
Več kot 15	2,4

Posest (ha)	Traktor/posestnika
Več kot 5	1,3

Posest (ha)	Traktor/posestnika
0 do 5	0,7
5 do 10	0,7
Nad 10	0,9

Posest (ha)	Traktor/posestnika
0 do 5	0,9
5 do 10	1,5
Nad 10	1,5

Posest (ha)	Traktor/posestnika
0 do 4,9	1,1
5 do 9,9	1,3
10 do 14,9	1,2
Več kot 15	1,4

Posest (ha)	Vitel/posestnika
Več kot 5	0,6

Posest (ha)	Vitel/posestnika
0 do 5	0,2
5 do 10	0,4
Nad 10	0,6

Posest (ha)	Vitel/posestnika
0 do 5	0,3
5 do 10	0,1
Nad 10	0,5

Posest (ha)	Vitel/posestnika
0 do 4,9	0,5
5 do 9,9	0,7
10 do 14,9	0,7
Več kot 15	0,8

Osebna varovalna oprema

Vir podatkov	Ima (%)	Uporablja (%)	Ima (%)	Uporablja (%)	Ima (%)	Uporablja (%)	Ima (%)	Uporablja (%)	Ima (%)	Uporablja (%)
Vir 1	37	9	17	5	62	47	94	70	9	3
Vir 2	21	10	17	5	65	54	74	49		
Vir 3	38	11	22	5			84	60		

	Ima (%)	Uporablja (%)	Ima (%)	Uporablja (%)	Ima (%)	Uporablja (%)	Ima (%)	Uporablja (%)	Ima (%)	Uporablja (%)
Društvo lastnikov gozdov	85	80	69	57	68	64	85	83	65	62

Površine zasebnih gozdov, ki izpolnjujejo izbrane kriterije za uporabo strojne sečnje, razdeljene po območjih in razvojnih fazah gozda [ha]:

Območje /	Mlajši drogovnjaki /	Starejši drogovnjaki /	Debeljaki /	Skupaj, gozdne površine
Tolmin	67	287	519	1087
Bled	177	873	1224	4110
Kranj	288	1215	1904	5318
Ljubljana	308	1770	2983	6121
Postojna	394	2231	1544	5566
Kočevje	52	821	1824	3220
Novo mesto	178	1062	1845	3681
Brežice	71	156	118	488
Celje	256	1278	1473	3903
Nazarje	263	622	1666	3988
Slovenj Gradec	52	560	3249	4538
Maribor	324	2345	2449	6143
Murska Sobota	172	991	145	1526
Kraško območje	1379	1506	1055	4773
Skupaj	4017	15890	21668	54460

VPLIVNI DEJAVNIK	VREDNOST
NAKLON TERENA	NAJVEČ 30%
MEŠANOST SESTOJEV	NAJMANJ 70% IGL
SKALOVITOST	NAJVEČ 50%
RELIEF	IZKLJUČI vrtačasto

Frekvenčna porazdelitev števila odsekov v ZASEBNI LASTI po velikosti povprečnih parcel

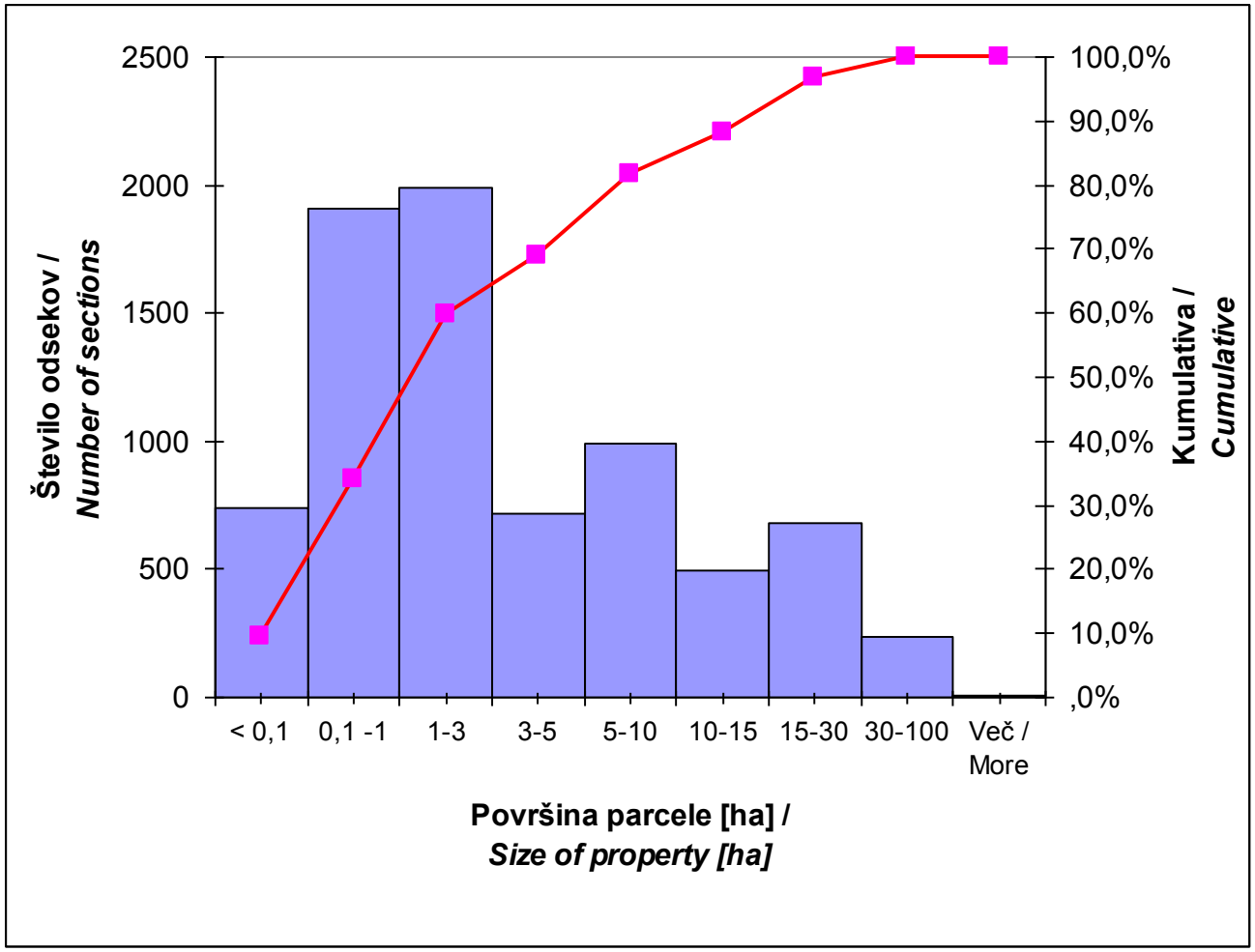

Skupaj izbrano **54.460** ha zasebnih gozdov.

REZULTATI,
primer območne enote Kranj

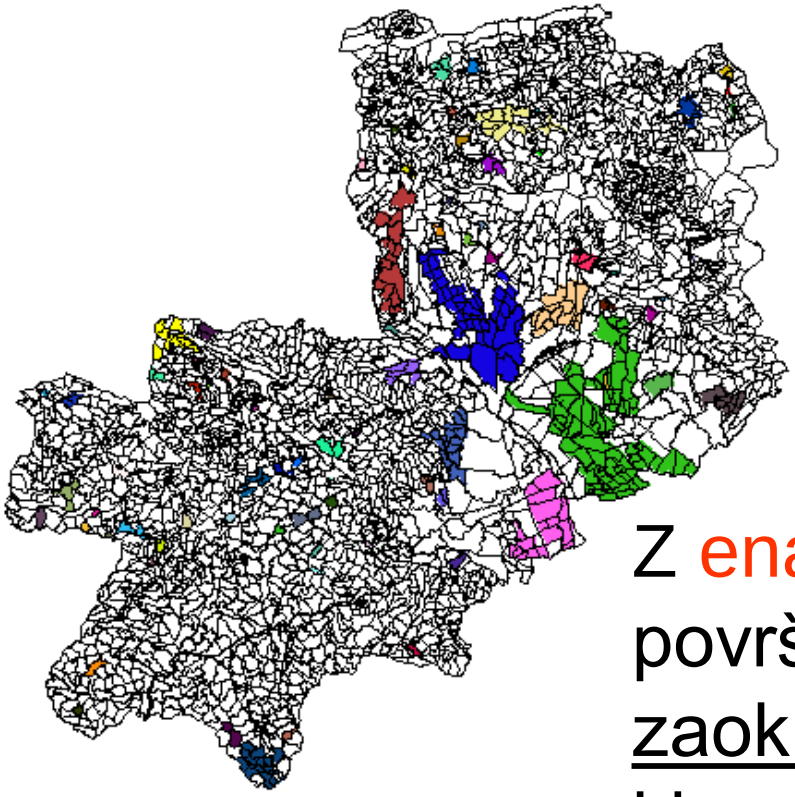

VPLIVNI DEJAVNIK	VREDNOST	
NAKLON TERENA	NAJVEČ	30%
MEŠANOST SESTOJEV	NAJMANJ	70% IGL
SKALOVITOST	NAJVEČ	50%
RELIEF	IZKLJUČI	vrtačasto

Z enako barvo so označene površine geografsko zaokroženih zasebnih gozdov, ki so izbrane kot primerne za strojno sečnjo!

Rezultati modelnega prostorskega združevanja odsekov (povzetek)

- 2694 prostorsko ločenih površin (parcel 45792)
- Povprečni skupek 32,12ha (parcela 2,71ha)
- 1/3 (31,3%) večjih od 8ha
- Teh 31,3% skupkov po številu predstavlja po površini za Slovenijo več kot 94% skupno površine izbrane kot primerne za strojno sečno
- 2/3 takih, ki presegajo 30ha (presegajo prag ekonomičnosti)

Območje	Skupno število zasebnih parcel odsekov	Povprečna površina izbrane parcele [ha]	Število skupkov	Povprečna velikost skupka [ha]	Razlika površin skupkov [ha]
	Stanje		Modelno združene		
Tolmin	4026	2,60	40	27,18	24,52
Bled	2947	1,89	68	60,44	58,55
Kranj	4598	2,98	55	96,69	93,71
Ljubljana	5456	2,82	244	25,09	22,27
Postojna	3081	3,30	82	67,88	64,58
Kočevje	3701	2,15	303	8,87	6,72
Novo mesto	3809	0,95	147	25,04	24,09
Brežice	1004	2,19	44	11,9[illegible]	[illegible]
Celje	2750	1,98	356	10,96	8,98
Nazarje	1461	4,31	99	40,28	35,97
Slovenj Gradec	4223	2,08	535	8,48	6,40
Maribor	3331	6,78	416	14,77	7,99
Murska Sobota	3824	1,20	16	27,25	26,01
Kraško območje	5491	2,00	192	24,86	22,86
Skupaj	45792	2,71	2694	**32,12**	29,41

Premik med delovišči glede na njihovo velikost (pri koncentraciji 30 m^3/ha, povprečno neto drevo 0,3 m^3, izvedba s strojem za sečnjo Timberjack 1270D)

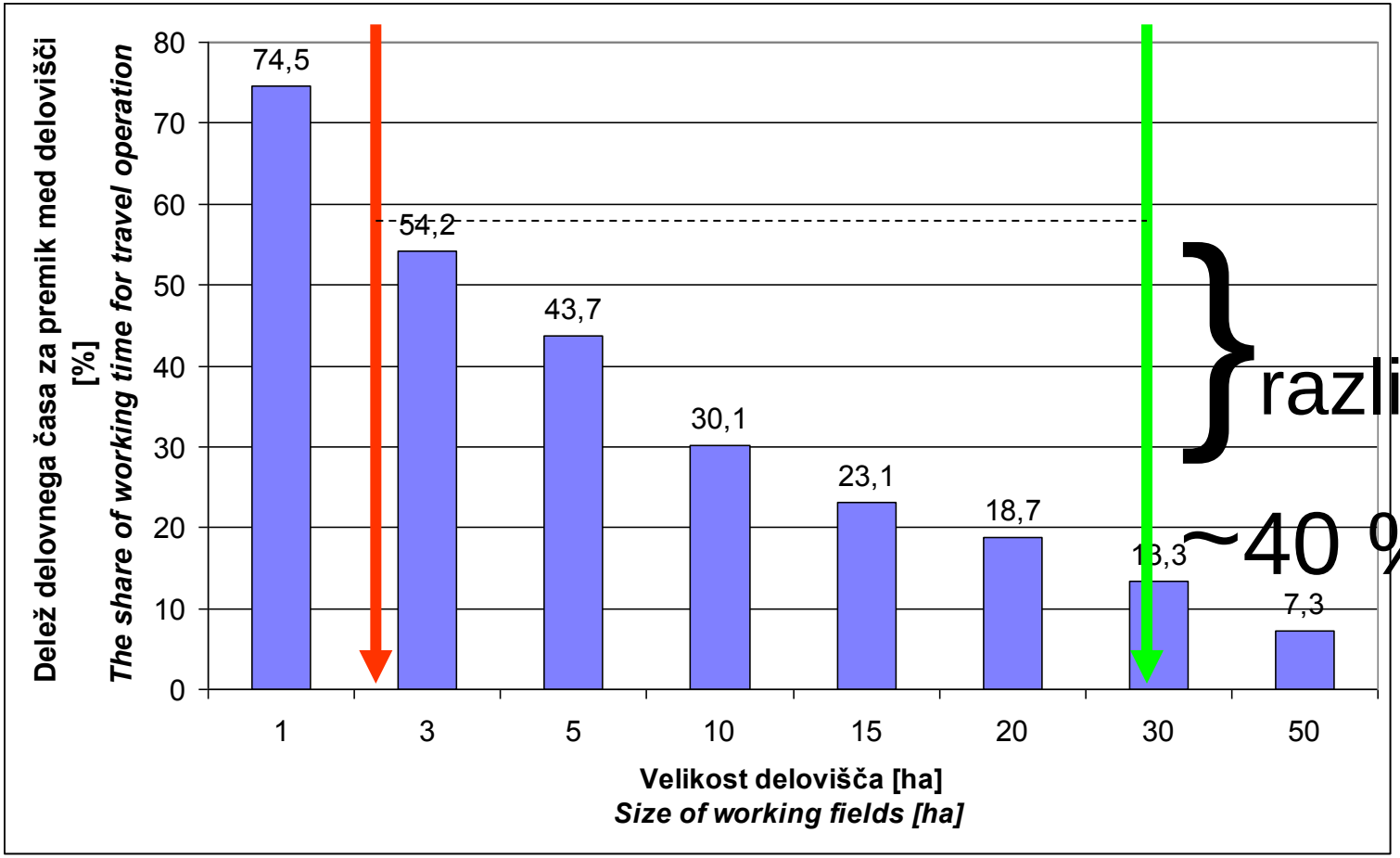

PRIPRAVLJENOST ZA SODELOVANJE PRI RABI SODOBNIH TEHNOLOGIJ

- 78% pripravljenih za povezovanje
- 36,5 % bi delo prepustilo izvajalcem, ostali pa pod pogoji:

1. Če bi imeli večji dohodek
2. Če ne bi imeli opreme
3. Če ne bi imeli časa
4. Če bi bilo delo kvalitetnejše opravljeno
5. Če bi bilo delo hitreje opravljeno

-

- Možnost za delo
- Dohodek iz gozda

+

- Večji dohodek
- Več časa za ostale aktivnosti
- Zmanjšanje nezgod
- Večja realizacija del

ZAKLJUČKI

- Kako do uresničevanja ciljev gospodarjenja - realizacije etata?

- “Rdeča nit” - različne oblike povezovanja lastnikov gozdov.

- Smiselnost množičnosti pri delu, je to najboljša pot?
- Nezgode???

- Možnosti rabe sodobnih tehnologij?
- Pogoji?
- Nujnost koncentracije dela!!!
- Združevanje posameznih parcel, doseganje minimumov.